

ข้อมูลสำคัญ ในการทำงานอนามัยสิ่งแวดล้อม (ฉบับที่ 1)

'งานอนามัยสิ่งแวดล้อมในบริบทของการเปลี่ยนแปลง'

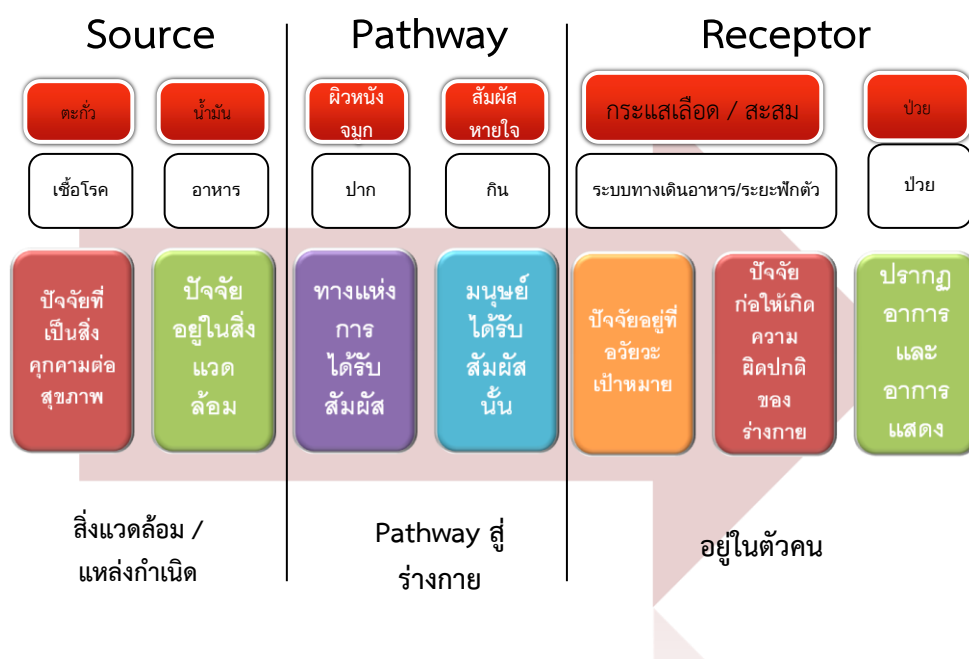
ความนำ

งานอนามัยสิ่งแวดล้อมเป็นงานสาขาหนึ่งของการสาธารณสุข ที่มีลักษณะการดำเนินงาน ในการประเมิน แก้ไข ควบคุม ป้องกันปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ ของคนในชุมชน ในสังคม และในระดับประเทศ รวมถึงระดับโลกด้วย จากนิยาม คำว่า "อนามัยสิ่งแวดล้อม" ที่หมายถึง "องค์ประกอบด้านต่างๆ และคุณภาพชีวิตของมนุษย์ที่ถูกกำหนดโดยปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ เคมี ชีวภาพ สังคมและสังคม จิตวิทยา รวมถึงหลักการและวิธีปฏิบัติในการประเมิน แก้ไข ควบคุม ป้องกันปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพทั้งของคนรุ่นปัจจุบันและรุ่นลูกหลานในอนาคต " (WHO Regional Office for Europe, 1997)

การดำเนินงานอนามัยสิ่งแวดล้อมในประเทศไทยนั้น มีหน่วยงานส่วนหนึ่งอยู่ในกระทรวงสาธารณสุข โดยมีหน่วยปฏิบัติการอยู่ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นสำคัญ เพื่อทำให้เกิดการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม ในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครัวเรือน ระดับสถานที่ ระดับชุมชนและเมือง ระดับประเทศ และระดับโลก

กรอบการดำเนินงานอนามัยสิ่งแวดล้อมมีความเชื่อมโยงกับระบบจัดการสิ่งแวดล้อมกับระบบจัดการสุขภาพ และแม้แต่ภารกิจในกระทรวงสาธารณสุขก็ยังมีจุดเชื่อมโยงกับหลายหน่วยงาน เนื่องจาก เมื่อดูความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ที่อธิบายด้วย แหล่งกำเนิด เส้นทางเข้าสู่ร่างกายและการเข้าสู่ร่างกาย ด้วยความสัมพันธ์ของ Source-Pathway-Receptor นั้น งานอนามัยสิ่งแวดล้อมจะเป็นจุดเชื่อมกับหน่วยงานด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อป้องกัน ตั้งแต่แหล่งกำเนิด หากทางป้องกันไม่ให้เข้าสู่ตัวกลางที่คนรับสัมผัสได้ (เช่น อากาศ อาหาร น้ำ การปนเปื้อนในสิ่งแวดล้อมอื่นๆ) และเมื่อเข้าสู่ตัวกลางแล้วต้องป้องกันการเข้าสู่ร่างกาย (เช่น ทางการหายใจ การรับประทานอาหาร

ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ

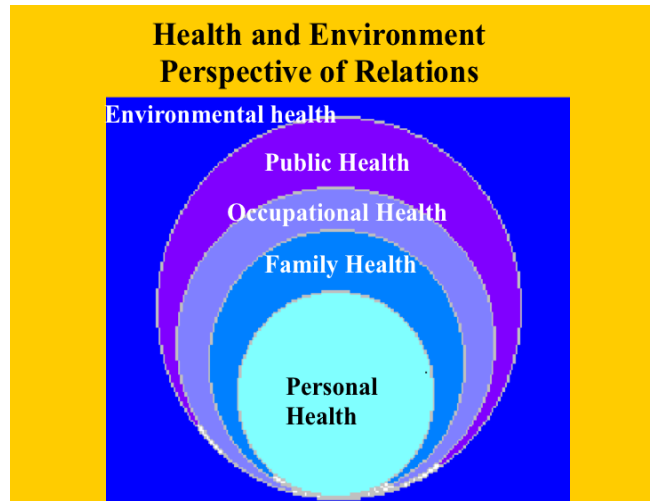
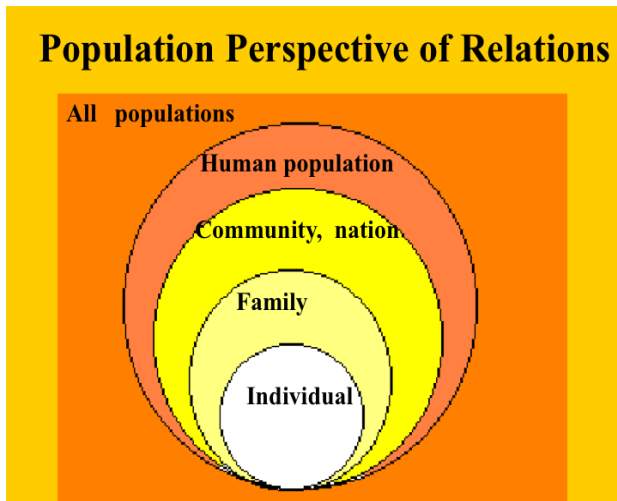
การดื่มน้ำ การสัมผัสทางผิวหนัง) ภารกิจที่ดำเนินงานนี้จะเข้าสู่ระบบบริการสุขภาพ ที่ต้องมีการตรวจวิเคราะห์ว่ามลพิษนั้นๆ เข้าสู่ร่างกายมากน้อยเพียงใด ติดตามว่ามีความผิดปกติในร่างกายหรือไม่ มีอาการหรืออาการแสดงหรือไม่ ด้วยองค์ความรู้ทางอาชีวอนามัยและอาชีวเวชศาสตร์ ต่อเมื่อเข้าสู่ร่างกาย กรณีที่ผิดปกติ บางส่วนรักษาตัวเอง บางส่วนต้องรักษาที่สถานพยาบาล ซึ่งจะเป็นการส่งต่อไปยังหน่วยงานที่ทำหน้าที่รักษาพยาบาล ซึ่งหากมลพิษนั้นสามารถป้องกัน แก้ไขได้ ก่อนที่จะเข้าสู่ร่างกาย ก็จะเป็นการป้องกันก่อนการแก้ไข และถือเป็นการลงทุนน้อยกว่าการรักษาพยาบาล ซึ่งบางส่วนรักษาได้ บางส่วนรักษาไม่หาย

สำหรับกระทรวงสาธารณสุข ภายใต้การนำของท่านปลัดกระทรวง นพ.ณรงค์ สหเมธาพัฒน์ ได้เริ่มดำเนินการปฏิรูปกระทรวงสาธารณสุข เพื่อให้ทำหน้าที่เป็นองค์กรสาธารณสุขของประเทศ (National Health Authority) ให้มีบทบาทสำคัญ 11 บทบาท ดังนั้น บุคลากรที่รับผิดชอบงานอนามัยสิ่งแวดล้อมในทุกระดับของกระทรวงสาธารณสุข จำเป็นต้องมีความเข้าใจในบริบทของการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ โดยทำหน้าที่ในการประเมิน การป้องกัน การควบคุมการแก้ไขได้อย่างทันเวลา เหมาะสมกับแต่ละเหตุการณ์ และต้องสามารถคาดการณ์ได้ล่วงหน้า รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นด้วย รวมถึงเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงและความคาดหวังในการปฏิบัติงานในระบบและกลไกของกระทรวงสาธารณสุขด้วย ดังนั้น กรมอนามัย จึงจะทำหน้าที่ในการสื่อสาร เพื่อทำความเข้าใจกับภาคีเครือข่าย เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อม และมีกระบวนการเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกัน อันจะทำให้เกิดคสามเข้าใจตรงกัน และสามารถนำพาภารกิจการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมได้ตามแนวทางที่กำหนด

เอกสารชุดแรกนี้ จะสื่อสารถึง ขอบเขตของงานอนามัยสิ่งแวดล้อมและความสัมพันธ์กับระบบการสาธารณสุข จากนั้น จะเป็นข้อมูลด้านการเปลี่ยนแปลงที่กำลังจะเกิดขึ้นในกระทรวงสาธารณสุข รวมถึง บทบาทของผู้เล่นสำคัญในกระทรวงสาธารณสุข และความเชื่อมโยงกับกลไกที่มีอยู่ และสุดท้ายเป็นข้อเสนอจากกรมอนามัย ขอเชิญพี่น้องภาคีเครือข่าย ได้ร่วมกันศึกษา ทำความเข้าใจ เสนอข้อคิดเห็น เพื่อให้เกิดการพัฒนางานอนามัยสิ่งแวดล้อมได้อย่างยั่งยืนต่อไป

บริบทของงานอนามัยสิ่งแวดล้อม

จากนิยาม 'อนามัยสิ่งแวดล้อม' จะเห็นได้ว่างานอนามัยสิ่งแวดล้อมแม้จะเป็นสาขาหนึ่งของการสาธารณสุข แต่มีกรอบการทำงานในวงกว้างกว่างานสาธารณสุข ในบริบทของชุมชนมากกว่ารายบุคคล และมีทั้งมิติในปัจจุบันและอนาคต ทำให้เราต้องมององค์ประกอบต่างๆ อย่างเชื่อมโยงเป็นองค์รวม รวมถึงการจัดการเพื่อป้องกัน แก้ไขผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นด้วย รูปที่ 2 ได้อธิบายความสัมพันธ์ของงานอนามัยสิ่งแวดล้อมกับระบบการสาธารณสุข

รูปที่ 2 ความสัมพันธ์ของงานอนามัยสิ่งแวดล้อมกับระบบการสาธารณสุข
(ที่มา Allison Robinson, 2001)

การเปลี่ยนแปลงของบริบทอนามัยสิ่งแวดล้อม

เมื่อเราพิจารณาบริบทของการเปลี่ยนแปลง เราจะพบว่าการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ จากการพัฒนาทางเทคโนโลยี การเติบโตทางเศรษฐกิจ การขยายตัวของเมือง ภัยธรรมชาติ อุบัติภัยจากสารเคมี การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ วิถีชีวิตคน กฎหมายที่รองรับสิทธิของชุมชน สิทธิพลเมือง สิทธิในการได้รับข้อมูลข่าวสารด้านผลกระทบต่อสุขภาพ การได้รับคำอธิบายจากหน่วยงานอนุมัติอนุญาต ทิศทางการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การปฏิรูปประเทศ การปฏิรูปกระทรวงสาธารณสุข การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน เกิดการค้าข้ามแดนและการค้าชายแดน การพัฒนาศูนย์กลางรองรับการเคลื่อนย้ายสินค้าและบริการระหว่างประเทศ รวมถึงการใช้เทคโนโลยีที่ทำให้สามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว ทั้งหมดนี้เป็นปัจจัยที่ทำให้บริบทการทำงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมต้องเปลี่ยนแปลงไป

งานอนามัยสิ่งแวดล้อม ในช่วงที่ผ่านมาเป็นไปเพื่อการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ที่เน้นเรื่องการเข้าถึงและความพอเพียง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องสิ่งแวดล้อม เรื่องน้ำ แต่จากการที่ประเทศเราได้ก้าวเข้าสู่การให้สิทธิประชาชน สิทธิชุมชนอย่างมาก รวมถึงสิทธิของประชาชนในการอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี เราจึงพัฒนาไปถึงจุดที่สิทธิที่คนจะได้รับการอย่างเสมอภาค เท่าเทียม เช่น การส่งเสริมให้มีสิ่งแวดล้อมที่สะอาด ปลอดภัย คนพิเศษสามารถเข้าถึงบริการได้ด้วย เป็นตัวอย่างหนึ่งของการเปลี่ยนแปลง และเราคงไม่หยุดแค่นี้ เราต้องเปรียบเทียบให้ได้กับประเทศอื่นๆ โดยเฉพาะในอาเซียน เพื่อให้มั่นใจว่าประชาชนของเราก็จะได้รับบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมที่ดี เท่าเทียมกัน

จุดเปลี่ยนที่สำคัญของงานอนามัยสิ่งแวดล้อมในกระทรวงสาธารณสุข

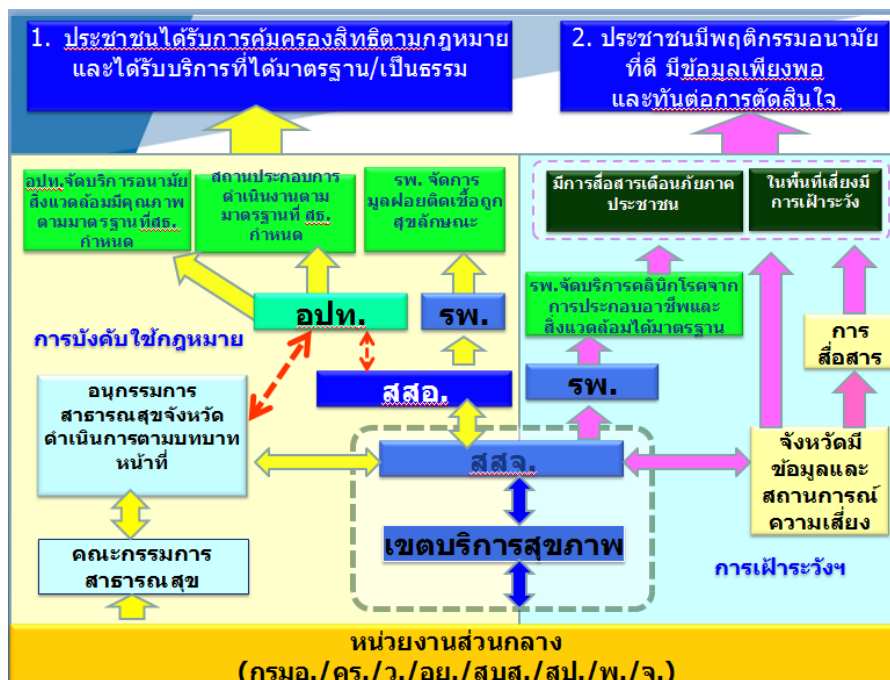
ที่ผ่านมา กระทรวงสาธารณสุข ให้ความสำคัญกับการรักษาพยาบาล การฟื้นฟูสภาพ ที่เน้นการจัดบริการสาธารณสุข มากกว่าการป้องกันและควบคุมโรค แต่จากปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เช่น เพลิงไหม้กองขยะมูลฝอยที่ตำบลแพรกษา อำเภอมือเมือง จังหวัดสมุทรปราการ และจังหวัดอื่นๆ อีก การปนเปื้อนสารเคมีในปลาในแหล่งน้ำที่อยู่ใกล้นิคมอุตสาหกรรม ปัญหามลพิษทางอากาศจากหมอกควัน มลพิษจากอุตสาหกรรมในพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด เป็นต้น ทำให้กระทรวงสาธารณสุข นำโดยมาท่านปลัดกระทรวงสาธารณสุข (นพ.ณรงค์ สหเมธาพัฒน์) ท่านอธิบดีกรมอนามัย (ดร.นพ. พรเทพ ศิริวนารังสรรค์) ให้ความสำคัญและมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางของงานอนามัยสิ่งแวดล้อมในระดับประเทศ เพื่อให้การจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมนั้น เป็นหนึ่งในองค์ประกอบที่สำคัญของกระทรวงสาธารณสุข

ดังนั้น แผนงานด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพจึงเกิดขึ้นจากการสนับสนุนของท่านปลัดกระทรวง รวมถึงแรงสนับสนุนจากผู้ตรวจราชการ นพ.สุรเชษฐ์ สถิตนิรามัย นพ.สุริยะ วงศ์คงคาเทพ รวมถึงผู้บริหารท่านอื่นๆ ที่ช่วยตัดสินใจว่าแผนงานนี้เป็นหนึ่งในสิบแผนงานสำคัญของกระทรวงสาธารณสุข

นี่คือการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ ที่เกิดจากการตัดสินใจโดยผู้บริหารสูงสุดของกระทรวงสาธารณสุข คำถามสำคัญคือ ทุกฝ่ายมีความพร้อมต่อการทำงานหรือไม่ หลังจากที่มีการปฏิบัติงานนี้ดูเสมือนว่าได้ถูกละเลยมาระยะหนึ่งแล้ว ใครคือ 'ผู้เล่นสำคัญ' ของกระทรวงสาธารณสุข ใครคือ 'ผู้เล่นสำคัญ' นอกกระทรวงสาธารณสุข

(ร่าง) แผนบูรณาการสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข

จากการจัดทำร่างแผนบูรณาการสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ตามคำสั่งกระทรวงสาธารณสุข แต่งตั้งคณะกรรมการบูรณาการด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ เป็นชุดที่ 10 (คำสั่งกระทรวงสาธารณสุข ที่ 581/2557 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบูรณาการยุทธศาสตร์สุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข) คณะกรรมการได้เสนอร่างแผนฯ ตามกรอบแนวคิด ในรูปที่ 3

รูปที่ 3 กรอบแนวคิดแผนบูรณาการสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ

แผนงานนี้มีเป้าประสงค์เพื่อให้ประชาชนได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ (1) เพื่อให้ประชาชนได้รับการคุ้มครองสิทธิตามกฎหมาย ได้รับการอนามัยสิ่งแวดล้อมที่ได้มาตรฐานและเป็นธรรม และ (2) เพื่อให้ประชาชนมีพฤติกรรมอนามัยที่ดี มีข้อมูลเพียงพอและทันต่อการตัดสินใจ

กลไกในการดำเนินงานเน้นยุทธศาสตร์ในการดำเนินงาน 2 ด้าน คือ (1) การบังคับใช้กฎหมาย และ (2) การเฝ้าระวังด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม งานทั้งหมดนี้ ทุกหน่วยงานดำเนินการโดยผ่านกลไกของเขตบริการสุขภาพ

'ผู้เล่นสำคัญ' ในกระทรวงสาธารณสุข

หัวใจสำคัญของการทำงานด้านการบังคับใช้กฎหมายนั้น อยู่ที่กลไกของสาธารณสุขอำเภอ ที่มีฐานะเป็นเจ้าพนักงานสาธารณสุขตามพรบ .การสาธารณสุข และในระดับพื้นที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้ช่วยนายอำเภอด้านสาธารณสุขอีกด้วย จึงกำหนดให้มีหน้าที่ในการสนับสนุนและเชื่อมต่อกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆ ที่อยู่ในพื้นที่ ส่วนในระดับสูงขึ้นไปนั้น สาธารณสุขจังหวัด ซึ่งมีทั้งเจ้าพนักงานสาธารณสุขระดับจังหวัด บุคลากรรับผิดชอบงานอนามัยสิ่งแวดล้อม และทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัด ทำหน้าที่สนับสนุนสาธารณสุขอำเภอ และกลไกการดำเนินงานของคณะกรรมการสาธารณสุขอำเภอในการขับเคลื่อนงานต่างๆ ตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

งานอีกด้านหนึ่งนั้น คือภารกิจในการเฝ้าระวังผลกระทบด้านสุขภาพ เพื่อเป็นข้อมูลสะท้อนเข้าสู่ระบบ เพื่อให้เกิดการจัดการตั้งแต่ต้นตอของปัญหาสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีสาเหตุอยู่นอกกรอบภารกิจของกระทรวงสาธารณสุข ภารกิจในการเฝ้าระวังด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมนั้น เริ่มที่จังหวัดต้องมีข้อมูลสถานการณ์อนามัยสิ่งแวดล้อม และความเชื่อมโยงของหน่วยงานต่างๆ ในจังหวัด รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสอดคล้องกับปัญหาในระดับพื้นที่ด้วย

สมรรถนะที่จำเป็นสำหรับบุคลากรสาธารณสุข

บุคลากรสาธารณสุขที่คุ้นชินกับการรักษาพยาบาล การฟื้นฟูสภาพ มีบางส่วนทำเรื่องการส่งเสริมสุขภาพ และมีส่วนหนึ่งให้ความสำคัญกับการป้องกันโรค และมีน้อยไปอีกสำหรับการมองข้ามไปถึงสาเหตุของปัญหา ด้วยการป้องกันก่อนเกิดโรคหรือภัยสุขภาพรวมถึงการคุ้มครองสิทธิของประชาชนขั้นพื้นฐานในการที่จะได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี หัวใจสำคัญของการทำงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม คือ ทำอย่างไรให้ผู้เล่นสำคัญ (Key Actors) ที่มีอยู่อย่างหลากหลาย มีศักยภาพ สมรรถนะ และความพร้อมในการทำงานให้ได้

สำหรับบุคลากรที่รับผิดชอบงานนี้ ไม่เพียงที่ต้องมีความรู้ในวิชาการที่ว่าด้วยอนามัยสิ่งแวดล้อม และยังต้องมีทักษะสำคัญ 3 ประการ คือ ทักษะในการประเมิน ทักษะในการบริหารจัดการ และทักษะในการสื่อสาร เพื่อให้ภาคีเครือข่ายและประชาชนได้ดำเนินการในสิ่งที่เขาควรต้องทำ

ทักษะคนที่ทำงานในหน่วยงานของรัฐที่ต้องทำหน้าที่ในการ 'คุ้มครอง' และหน้าที่ในการ 'บริหารจัดการ' จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนบทบาทของตนเองให้มีความพร้อม และเราจะช่วยกันเตรียมความพร้อมได้อย่างไร

'ผู้เล่นสำคัญ' นอกกระทรวงสาธารณสุข

การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดในกฎหมายจัดตั้งท้องถิ่น มีขอบเขตที่กว้างขวาง เสมือนเป็นรัฐบาลในระดับท้องถิ่น แต่การดำเนินงานที่ผ่านมา หากท้องถิ่นเน้นด้านโครงสร้างพื้นฐานเท่านั้น ก็คงไม่สามารถทำหน้าที่ได้ครบถ้วน เราจะสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้อย่างไร เพื่อให้ท้องถิ่นสามารถจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในบริบทการปกครองของประเทศไทย ที่มีราชการส่วนภูมิภาค ทั้งจังหวัดและอำเภอ ต้องทำหน้าที่สนับสนุนให้เกิดการดำเนินการที่ดีในระดับท้องถิ่น กระทรวงสาธารณสุข จึงได้แต่งตั้งให้มีเจ้าพนักงานสาธารณสุข ในระดับจังหวัด อำเภอ และตำบล เพื่อทำหน้าที่สนับสนุนวิชาการให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

รวมถึงในปีงบประมาณ 2557 คณะกรรมการสาธารณสุข ได้มีมติเห็นชอบให้แต่งตั้งคณะกรรมการสาธารณสุขระดับจังหวัดขึ้น (32 จังหวัด) คณะกรรมการประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดเป็นเลขานุการ พร้อมองค์ประกอบของหน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องในระดับจังหวัด ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากการดำเนินงานระยะหนึ่ง พบว่าคณะกรรมการสามารถดำเนินการไปได้ด้วยดี ทำให้สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ บางจังหวัดพบว่าสามารถลดปัญหาเหตุรำคาญที่มีการร้องเรียนมาถึงสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดได้อย่างมากมาย และในการประชุมคณะกรรมการยังสามารถช่วยแก้ไขปัญหาอื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากที่ประชุมได้รับทราบปัญหาและสามารถร่วมกันแก้ไขปัญหาได้เลย

ข้อเสนอจากกรมอนามัย

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนี้ เป็นความสำเร็จในเบื้องต้น ที่เป็นผลจากการที่ทุกส่วนได้ดำเนินงานมาระยะหนึ่ง จนถึงจุดตัดสินใจของผู้บริหารกระทรวงสาธารณสุข ที่ให้ความสำคัญกับบทบาทการเป็น Regulator หรือที่จะขอเรียกว่า 'ผู้คุมกฎ' โดยใช้มาตรการทางกฎหมายให้ชัดเจนขึ้น ทำให้กรมอนามัย ซึ่งทำหน้าที่ทั้งเป็นหน่วยงานวิชาการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม และเป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการสาธารณสุข ได้มีความตระหนักว่า องค์กรระดับพื้นที่ทั้งสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ สามารถปฏิบัติภารกิจที่กล่าวมาได้ แต่เพื่อให้การปฏิบัติงานของเรานั้นเป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมถึงสร้างความมั่นใจให้กับบุคลากรของเรา เราจึงต้องช่วยกันเติมเต็มให้บุคลากรในทุกระดับ ให้มีความพร้อมต่อการทำงาน เพื่อให้เราสามารถขับเคลื่อนงานอนามัยสิ่งแวดล้อมไปด้วยกัน

กรมอนามัย จึงขอสื่อสารให้กับภาคีเครือข่ายที่ทำงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ด้วยเอกสารเป็นระยะ เพื่อให้ภาคีเครือข่ายได้ทราบกันอย่างทั่วถึง และได้ชี้แจงกับภาคีเครือข่ายตามโอกาสที่เหมาะสมต่อไป

ด้วยความรักและความปรารถนาดี
จากคณะทำงานอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย

6 มิถุนายน 2557

ติดตามได้ทางเว็บไซต์: <http://hia.anamai.moph.go.th>

ติดต่อ หน่วยงานอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย ได้ที่

- 1) สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม โทรศัพท์ 02-590-4316 <http://env.anamai.moph.go.th>
- 2) สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ โทรศัพท์ 02-590-4180 <http://foodsafety.anamai.moph.go.th>
- 3) กองประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ โทรศัพท์ 02-590-4190 <http://hia.anamai.moph.go.th>
- 4) ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข โทรศัพท์ 02-590-4237 <http://laws.anamai.moph.go.th>
- 5) ศูนย์ห้องปฏิบัติการกรมอนามัย โทรศัพท์ 02-968-7603 <http://rlde.anamai.moph.go.th>